

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจฉีดวัคซีนป้องกันโควิด-19
ของประชากรในจังหวัดสมุทรปราการ
Factors affecting the decision making on Covid-19 vaccination among
population in Samutprakarn Province

บวรลักษณ์ ขจรฤทธิ์¹ และบุญภา ปันฑูรธัมพร²

¹สาขาการเงินและการธนาคาร คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ประเทศไทย

²คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ประเทศไทย

ผู้รับผิดชอบบทความ

Bowonlak Kajhonlit¹ and Butaga Panthuramphorn²

Email: 6214070058@rumail.ru.ac.th

¹Department of Finance and Banking, Faculty of Business administration,

Ramkhamhaeng University, Thailand

²Faculty of Business administration, Ramkhamhaeng University, Thailand

Corresponding author

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาการตัดสินใจฉีดวัคซีนป้องกันโควิด-19 ของประชากรในจังหวัดสมุทรปราการ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ ด้านเพศ, อายุ, ระดับการศึกษา, และอาชีพ (2) เพื่อศึกษาทัศนคติต่อโรคโควิด-19 และทัศนคติต่อวัคซีนป้องกันโรคโควิด-19 ได้แก่ ด้านประสิทธิภาพและด้านความปลอดภัย ที่ส่งผลต่อการตัดสินใจฉีดวัคซีนป้องกันโควิด-19 ของประชากรในจังหวัดสมุทรปราการ

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชากรในจังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 400 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือสำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์เชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่, ร้อยละ, ค่าเฉลี่ย, และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สำหรับสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ สถิติการทดสอบแบบ t-test, สถิติความแปรปรวนทางเดียว (One way ANOVA), และสถิติการถดถอยพหุคูณ (Multiple-Regression Analysis)

ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่าปัจจัยส่วนบุคคลทั้งด้านเพศ, อายุ, ระดับการศึกษา, และอาชีพที่ต่างกัน ไม่ได้มีผลทำให้การตัดสินใจฉีดวัคซีนป้องกันโควิด-19 ของประชากรในจังหวัดสมุทรปราการต่างกัน ขณะที่ปัจจัยด้านทัศนคติต่อโรคโควิด-19, ทัศนคติต่อประสิทธิภาพของวัคซีนป้องกันโรคโควิด-19, และทัศนคติต่อความ

ปลอดภัยของวัคซีนป้องกันโรคโควิด-19 พบว่ามีผลต่อการตัดสินใจฉีดวัคซีนป้องกันโควิด-19 ของประชากรในจังหวัดสมุทรปราการ

คำสำคัญ : การตัดสินใจฉีดวัคซีน; วัคซีนป้องกันโควิด-19

ABSTRACT

The purpose of this research were (1) to study the Decision Making on Covid-19 vaccination among population in Samutprakarn Province, classified by personal factors of the population including gender, age, education level, and occupation (2) to study attitudes toward covid-19 disease, Covid-19 vaccine's efficacy, and Covid-19 vaccine's safety that affect the decision Making on Covid-19 vaccination among population in Samutprakarn Province.

The sample group used in this research are population in Samutprakarn 400 people and questionnaires are a tool for data collection. Then the collected data were analyzed in term of frequency, percentage, mean and standard deviation. Moreover, hypothesis were tested with t-test and one-way ANOVA statistics and multiple regression.

The results of the study revealed that personal factors of the population in Samutprakarn province of different gender, age, education level, and occupation have no different in decision making on Covid-19 vaccination is not different. While, the attitudes toward covid-19 disease, Covid-19 vaccine's efficacy, and Covid-19 vaccine's safety affect the decision making on Covid-19 vaccination among population in Samutprakarn.

Keywords: decision making on Vaccine; Covid-19 Vaccine

บทนำ

ในช่วงต้นปีพ.ศ. 2563 ได้มีการค้นพบเชื้อไวรัสสายพันธุ์ใหม่ ที่มีชื่อว่า SARS-CoV-2 หรือโคโรนาไวรัส ซึ่งเป็นเชื้อที่ก่อโรคต่อระบบทางเดินหายใจ มีระยะฟักตัวประมาณ 14 วัน ทำให้ในช่วงแรกผู้ที่ได้รับเชื้อยังไม่แสดงอาการมากนักจึงทำให้ไม่สามารถทราบผู้ที่ได้รับเชื้อได้ทันที ดังนั้นจึงทำให้เชื้อแพร่กระจายเป็นวงกว้างอย่างรวดเร็วจนส่งผลให้มีการแพร่กระจายของเชื้อไปทั่วโลก ซึ่งนำมาสู่การเปลี่ยนแปลงทั้งทางเศรษฐกิจและสังคมครั้งใหญ่

ประเทศไทยเป็นหนึ่งในประเทศที่พบการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 และการแพร่กระจายของเชื้อเริ่มกระจายเป็นวงกว้างจึงส่งผลให้มีจำนวนผู้ติดเชื้อมากขึ้น ทำให้ทางรัฐบาลต้องดำเนินการจัดทำมาตรการยับยั้งการแพร่ระบาด เช่น การปิดเมือง (lockdown) ทั้งภายในประเทศและการปิดพรมแดนระหว่างประเทศ,

การตรวจและติดตามกลุ่มเสี่ยง (contact tracing), การให้บุคคลปฏิบัติงานในที่พักอาศัยของตน (Work from home), การให้เว้นระยะห่างทางสังคม (Social distancing) เป็นต้น

ถึงแม้มาตรการต่าง ๆ จะส่งผลให้ประเทศไทยสามารถควบคุมการติดเชื้อได้ดีขึ้น แต่ในภาคเศรษฐกิจกลับได้รับผลกระทบ โดยพบว่าในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ทำให้ GDP ในช่วงต้นปี 2563 ลดลงมาเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้าถึงระดับประมาณ -10% สำหรับในภาคอุตสาหกรรมพบว่าหลายอุตสาหกรรมที่ได้รับผลกระทบทางลบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ได้แก่ อุตสาหกรรมเกี่ยวกับเครื่องดื่ม, อุตสาหกรรมเคมีภัณฑ์, อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์, อุตสาหกรรมผลิตกระดาษและอุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์, อุตสาหกรรมรถยนต์, อุตสาหกรรมเหล็กและเหล็กกล้า, อุตสาหกรรมยางรถยนต์, อุตสาหกรรมเครื่องปรับอากาศ, อุตสาหกรรมสิ่งทอ, อุตสาหกรรมเครื่องหนัง, อุตสาหกรรมเสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย, และยังคงส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวทั้งโรงแรมและอุตสาหกรรมการบิน เนื่องด้วยการลดลงของนักท่องเที่ยวต่างชาติ ทำให้รายได้จากนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศของไทยมีการลดลง ซึ่งถือเป็นหนึ่งในปัจจัยที่ทำให้กระทบต่อเศรษฐกิจของไทยในภาพรวมที่ลดลงในระดับติดลบได้

ถึงแม้ว่าในปีพ.ศ. 2564 ประชาชนชาวไทยจะสามารถปรับตัวกับวิถีชีวิตใหม่ (New normal) ได้มากขึ้น แต่อย่างไรก็ตามสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 ยังคงมีการแพร่กระจายอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นวัคซีนจึงถือเป็นหนึ่งในปัจจัยที่มีความสำคัญที่สุดที่ทางการแพทย์แนะนำสำหรับการป้องกันและควบคุมการแพร่ระบาดของโรค ทั้งนี้มีหลักฐานอ้างอิงสนับสนุนประสิทธิภาพของวัคซีนที่ได้สามารถลดการแพร่ระบาดและส่งผลให้อัตราการเสียชีวิตของประชาชนจากการแพร่ระบาดของเชื้อต่างๆลดลงอย่างมาก จนทำให้บางโรคพบว่ามีอุบัติการณ์ลดลงอย่างมีนัยสำคัญ ขณะที่บางโรคอาจไม่พบอุบัติการณ์การแพร่ระบาดอีก จากข้อมูลข้างต้นจึงทำให้เห็นว่าวัคซีนมีบทบาทสำคัญในการลดการแพร่ระบาดของเชื้อ ทำให้ทั่วโลกต่างเร่งพัฒนาวัคซีนเพื่อป้องกันโควิด-19 และเร่งกระจายวัคซีนให้กับประชาชนทุกคนอย่างทั่วถึง

ทั้งนี้ในเดือนมีนาคม พ.ศ. 2564 มีการรับรองวัคซีนป้องกันโควิด-19 ให้ใช้ในประเทศไทย อย่างไรก็ตามการจะเริ่มเห็นผลของวัคซีนในการลดการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ได้นั้น พบว่าประชาชนในประเทศจะต้องได้รับวัคซีนครบคอร์ส อย่างน้อยร้อยละ 50 ของจำนวนประชากรทั้งหมดในประเทศ แต่เนื่องจากวัคซีนมีการพัฒนาคิดค้นอย่างรวดเร็ว ประกอบกับยังมีการศึกษาที่ไม่มากพอ ทำให้ประชาชนยังเกิดความไม่เชื่อมั่นในวัคซีน อันส่งผลให้แม้จะมีวัคซีนแต่ประชาชนทุกคนอาจจะไม่ได้ตัดสินใจฉีด ซึ่งหากเป็นเช่นนั้นก็จะยังคงทำให้การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ยังคงอยู่ ดังนั้นหากสามารถศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจฉีดวัคซีนของประชาชนได้ จึงจะถือเป็นทางออกที่ดีที่สุดในการเสนอแนะแนวทางการกระตุ้นให้ประชาชนได้รับการฉีดวัคซีนให้กับทางสาธารณสุขและหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการตัดสินใจฉีดวัคซีนป้องกันโควิด-19 ของประชากรในจังหวัดสมุทรปราการ
2. เพื่อศึกษาการตัดสินใจฉีดวัคซีนป้องกันโควิด-19 ของประชากรในจังหวัดสมุทรปราการ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ ด้านเพศ, อายุ, ระดับการศึกษา, และอาชีพ
3. เพื่อศึกษาทัศนคติต่อโรคโควิด-19, ทัศนคติต่อวัคซีนป้องกันโรคโควิด-19 ได้แก่ ด้านประสิทธิภาพและด้านความปลอดภัย ที่ส่งผลต่อการตัดสินใจฉีดวัคซีนป้องกันโควิด-19 ของประชากรในจังหวัดสมุทรปราการ

ขอบเขตของงานวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง คือ ประชากรที่อาศัยอยู่ในจังหวัดสมุทรปราการ จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัย คือ 400 คน
2. ด้านเนื้อหา คือ เป็นการศึกษาการตัดสินใจฉีดวัคซีนป้องกันโควิด-19 ของประชากรในจังหวัดสมุทรปราการ

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบไปด้วย เพศ, อายุ, ระดับการศึกษา, และอาชีพ, ปัจจัยด้านทัศนคติต่อโรคโควิด-19, และปัจจัยด้านทัศนคติต่อวัคซีนป้องกันโควิด-19
2. ตัวแปรตาม คือ การตัดสินใจฉีดวัคซีนป้องกันโควิด-19 ของประชากรในจังหวัดสมุทรปราการ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อให้ทราบถึงการตัดสินใจฉีดวัคซีนป้องกันโควิด-19 ของประชากรในจังหวัดสมุทรปราการ จำแนกตามปัจจัยประชากรศาสตร์ ได้แก่ ด้านเพศ, อายุ, ระดับการศึกษา, และอาชีพ
2. เพื่อให้ทราบถึงทัศนคติต่อโรคโควิด-19 ที่ส่งผลต่อการตัดสินใจฉีดวัคซีนป้องกันโควิด-19 ของประชากรในจังหวัดสมุทรปราการ
3. เพื่อนำผลวิจัยที่ได้มาเสนอแนะแนวทางให้กับทางสาธารณสุขและหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องในการจัดทำแผนกระตุ้นให้ประชากรตัดสินใจรับวัคซีนอย่างทั่วถึงและครอบคลุม

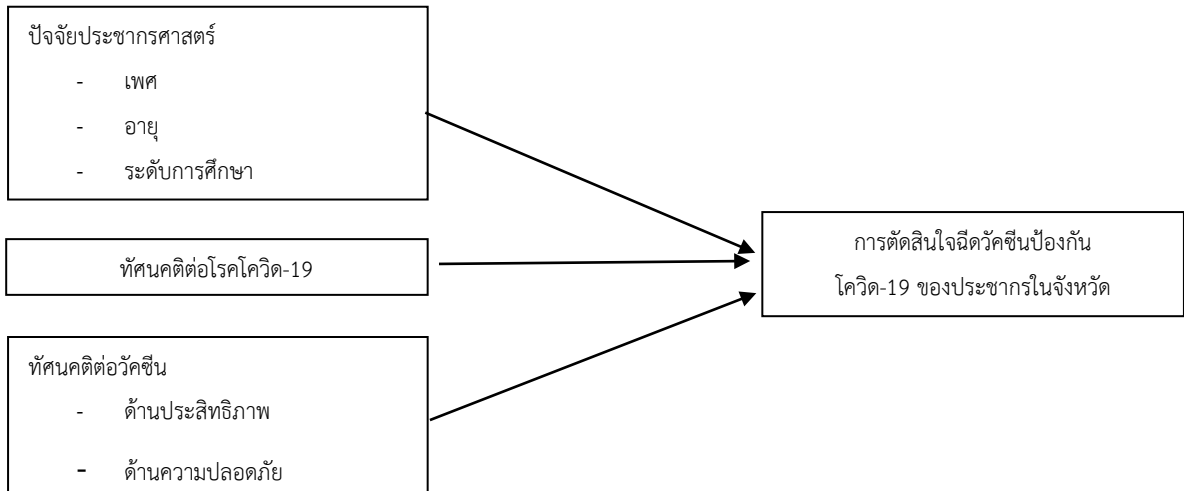
สมมติฐานงานวิจัย

สมมติฐานที่ 1 ปัจจัยประชากรศาสตร์ ได้แก่ ด้านเพศ, อายุ, ระดับการศึกษา, และอาชีพที่ต่างกัน มีผลทำให้การตัดสินใจฉีดวัคซีนป้องกันโควิด-19 ของประชากรในจังหวัดสมุทรปราการต่างกัน

สมมติฐานที่ 2 ทัศนคติต่อโรคโควิด-19 ส่งผลต่อการตัดสินใจฉีดวัคซีนป้องกันโควิด-19 ของประชากรในจังหวัดสมุทรปราการ

สมมติฐานที่ 3 ทัศนคติต่อวัคซีนป้องกันโรคโควิด-19 ได้แก่ ด้านประสิทธิภาพและด้านความปลอดภัย ส่งผลต่อการตัดสินใจฉีดวัคซีนป้องกันโควิด-19 ของประชากรในจังหวัดสมุทรปราการ

กรอบแนวคิดงานวิจัย

ทบทวนวรรณกรรม

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับทัศนคติ

1. ความหมายของทัศนคติ

ปัทสนันท์ ชมจันทิก (2561, น. 15) ให้ความหมายของทัศนคติไว้ว่า ทัศนคติ คือ ความรู้สึกนึกคิดของบุคคล ที่เกิดขึ้นจากประสบการณ์ การเรียนรู้ในอดีตที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งมีผลต่อพฤติกรรมที่บุคคลจะแสดงออกต่อสิ่งนั้น

ศิริพร วามะศิริ (2560, น. 24) ให้ความหมายของทัศนคติไว้ว่า ทัศนคติ คือ การที่บุคคลเกิดความคิด ความรู้สึกต่อบุคคล สิ่งของหรือสถานการณ์ต่าง ๆ ในด้านการประเมินค่าจนเกิดเป็นปฏิกิริยาตอบสนองทางด้านพฤติกรรม โดยทัศนคติจะสามารถเรียนรู้ได้หรือจัดการได้ด้วยประสบการณ์

Kotler and Armstrong (2016, p.181) อ้างอิงจาก ปณัสยา ศรีชัย (2559, น.23) ให้ความหมายของทัศนคติไว้ว่า เป็นการเปรียบเทียบของบุคคลในเรื่องของการประเมินผล ความรู้สึกและแนวโน้มต่อสิ่งของหรือความคิดต่างๆ ทัศนคติผลักดันให้บุคคลเกิดความชอบ ไม่ชอบต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือทำให้บุคคลพยายามเข้าหาหรือหลีกเลี่ยงสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เป็นต้น

จากการทบทวนความหมายของทัศนคติ ผู้วิจัยจึงทำการสรุปความหมายของทัศนคติไว้ว่า ทัศนคติ คือ ความเชื่อ, ความรู้สึก, หรือความคิดต่อการแสดงออกทางพฤติกรรมในการตัดสินใจที่จะทำหรือไม่ทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ทั้งนี้เกิดจากประสบการณ์, การเรียนรู้, และสิ่งแวดล้อมของแต่ละบุคคล ซึ่งผู้วิจัยจึงนำมาสรุปสำหรับงานวิจัยเรื่องนี้ได้ว่า ทัศนคติ หมายถึง ความเข้าใจต่อสิ่งนั้นๆ ที่เกิดจากการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ของแต่ละบุคคล โดยตรงหรือผ่านคนใกล้ชิดหรือจากบุคลากรทางการแพทย์, ข้อมูลข่าวสาร อันนำมาสู่ความเชื่อต่อสิ่งนั้น และเกิดเป็นความรู้สึกทั้งด้านบวกและด้านลบ ทำให้เกิดความรู้สึกมีความสุขหรือกังวลต่อสิ่งนั้นได้ ทั้งนี้ในงานวิจัย

ผู้วิจัยได้นำทัศนคติมาประยุกต์ใช้สำหรับ 3 ปัจจัย คือ โควิด-19, ประสิทธิภาพของวัคซีน, และความปลอดภัยของวัคซีน

แนวคิดและทฤษฎีการตัดสินใจ

1. ความหมายของการตัดสินใจ

สุขุม รัตนสิริเกียรติ, (2559) ได้ให้ความหมายการตัดสินใจไว้ว่า การตัดสินใจหมายถึง เป็นกระบวนการของการเลือกโดยการระบุการตัดสินใจรวบรวมข้อมูลและประเมินผลการตัดสินใจทางเลือก การใช้กระบวนการตัดสินใจที่ละขั้นตอนสามารถช่วยให้ทำการตัดสินใจอย่างรอบคอบและรอบคอบมากขึ้นโดยการจัดระเบียบข้อมูลที่เกี่ยวข้องและกำหนดทางเลือก

ณัชชา สุวรรณวงศ์, (2560) ได้ให้ความหมายการตัดสินใจไว้ว่า การตัดสินใจหมายถึง การใช้ความคิดในการศึกษาและวิเคราะห์ปัญหาหรือโอกาสในการประเมินหรือพิจารณาทางเลือกที่เหมาะสมและดีที่สุดจากหลายทางเลือกเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

จากการทบทวนความหมายของการตัดสินใจผู้วิจัยจึงสรุปว่า การตัดสินใจหมายถึงกระบวนการในการเลือกทางใดทางหนึ่ง โดยอาศัยการวิเคราะห์ปัญหาและโอกาส เพื่อให้ได้มาซึ่งทางเลือกที่ดีที่สุด ที่เป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของผู้ตัดสินใจ รวมถึงมีผลเสียทั้งกับตนเองและผู้อื่นน้อยที่สุดหรือไม่มีเลย

2. ความสำคัญของการตัดสินใจ

ณัชชา สุวรรณวงศ์, (2560) ได้อธิบายของความสำคัญของการตัดสินใจไว้ว่า การตัดสินใจมีความสำคัญคือ การตัดสินใจที่ดีโดยการใช้เครื่องมือหรือใช้เกณฑ์การตัดสินใจที่เหมาะสมจะก่อให้เกิดแนวทางปฏิบัติที่มีคุณภาพ สามารถแก้ไขปัญหาได้และยังสามารถช่วยลดความขัดแย้งลงได้อีกด้วย

สายพิน มัตตะนามะ (2559) ได้อธิบายของความสำคัญของการตัดสินใจไว้ว่า การตัดสินใจมีความสำคัญ คือ การตัดสินใจถือได้ว่ามีความสำคัญอย่างยิ่งเพราะเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตมนุษย์และมีความสำคัญต่อการบริหารจัดการภายในองค์กรเพราะการตัดสินใจที่ดี ที่ถูกต้องเหมาะสมจะสามารถจัดการกับปัญหา หรืออุปสรรคที่เกิดขึ้นได้ ทำให้การปฏิบัติงานในองค์กรสามารถดำเนินไปตามวัตถุประสงค์ด้วยความเรียบร้อย

จากการทบทวนความสำคัญของการตัดสินใจผู้วิจัยจึงสรุปว่า ความสำคัญของการตัดสินใจคือ เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการแก้ไขปัญหา ลดความขัดแย้ง และทำให้ได้ผลสรุปทางเลือกที่เป็นประโยชน์ต่อผู้ตัดสินใจมากที่สุด

3. กระบวนการตัดสินใจฉีดวัคซีน

อ้างอิงจากหนังสือ Vaccination and trust (2017) ที่จัดทำโดยองค์การอนามัยโลก ซึ่งได้ทำการสรุปกระบวนการตัดสินใจฉีดวัคซีน ได้เป็น 4 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นการรับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับวัคซีน โดยแต่ละบุคคลจะมีข้อมูลเกี่ยวกับวัคซีนที่แตกต่างกัน เนื่องจากแหล่งที่มาของข้อมูลที่แตกต่างกัน โดยที่แหล่งที่มาสำหรับการรับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับวัคซีน ได้แก่ ข้อมูลข่าวสารจากสื่อทั้งทางโทรทัศน์ วิทยุ และออนไลน์, การศึกษาหาข้อมูลผ่านการเรียนรู้, การเข้าร่วมอบรมหรือ

สัมภาษณ์, การได้รับข้อมูลจากคนใกล้ชิด/บุคคลากรทางการแพทย์, จากประสบการณ์ส่วนตัวหรือจากประสบการณ์ของผู้อื่น

ขั้นที่ 2 ขั้นการยอมรับความเสี่ยง โดยแบ่งออกเป็นการยอมรับความเสี่ยงต่อโรคกับยอมรับความเสี่ยงของวัคซีน ทั้งนี้การยอมรับความเสี่ยงจะอาศัยจากการรับรู้ข้อมูลในขั้นแรก ทำให้แต่ละบุคคลจะมีความเข้าใจต่อโรคและวัคซีนที่แตกต่างกัน โดยขึ้นอยู่กับความรู้สึกรู้สึกและอารมณ์ของแต่ละบุคคล โดยในกรณีของโรคจะขึ้นกับการประเมินของแต่ละบุคคลในการพิจารณาโอกาสที่ตนเองจะเกิดโรคกับการประเมินระดับความรุนแรงของโรคนั้นๆ ขณะที่วัคซีนจะเป็นการประเมินประสิทธิภาพและความปลอดภัย

ขั้นที่ 3 ขั้นการพิจารณาทางเลือก โดยความรู้สึกรู้สึกและอารมณ์ที่เกิดขึ้นในขั้นตอนที่สอง จะนำมาสู่การเกิดเป็นทัศนคติของแต่ละบุคคลต่อโรคและวัคซีน อันนำมาสู่การพิจารณาทางเลือกที่ทัศนคติของตนยอมรับได้มากที่สุด

ขั้นที่ 4 ขั้นการตัดสินใจ เป็นขั้นตอนที่ถึม เวลานั้น บุคคลจะมีคำตอบของตนว่าจะตัดสินใจที่จะฉีดหรือไม่ฉีดวัคซีน อย่างไรก็ตามพบว่าอาจมีปัจจัยบางอย่างที่อาจเป็นอุปสรรคที่รบกวนต่อการตัดสินใจฉีดวัคซีน เช่น ราคาของวัคซีน, ปัญหาเรื่องระยะเวลาและการเดินทาง, รวมถึงการกระจายของวัคซีน เป็นต้น

จากการทบทวนกระบวนการในการตัดสินใจฉีดวัคซีนจึงทำให้ผู้วิจัยสรุปได้ว่า กระบวนการตัดสินใจฉีดวัคซีน คือ การที่บุคคลนำข้อมูลที่ตนมีมาพิจารณาการยอมรับความเสี่ยงต่อโรคและเปรียบเทียบข้อมูลประสิทธิภาพและผลข้างเคียงของวัคซีนเพื่อประกอบการตัดสินใจฉีดวัคซีน ทั้งนี้โดยคำนึงถึงราคาและการเข้าถึงของวัคซีนร่วมด้วย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบไม่ทดลอง (Non-Experimental Design) และเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามแบบวิจัยตัดขวาง (Cross sectional studies) ใช้เครื่องมือการวิจัยเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) และทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการทางสถิติ

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชากรที่อาศัยอยู่ในจังหวัดสมุทรปราการ

กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คน ได้จากการใช้ตารางของ Yamane (1973) ที่ระดับค่าความเชื่อมั่น 95% และกำหนดค่าความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่างที่ยอมรับได้ ที่ 5% และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบปากต่อปาก

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยแบบสอบถามประกอบด้วย 4 ส่วน ดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งประกอบไปด้วย เพศ, อายุ, อาชีพ, และระดับการศึกษา โดยกำหนดให้ผู้ตอบแบบสอบถามเลือกตอบเพียงข้อเดียว

ส่วนที่ 2 ทัศนคติต่อโรคโควิด-19 โดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามเลือกคำตอบที่ตรงกับตนเองมากที่สุด โดยใช้เกณฑ์การวัดระดับแบบ Likert Scale ซึ่งจะประกอบไปด้วยข้อคำถามทั้งหมด 8 ข้อ กำหนดให้ 5 = ระดับความคิดเห็นมากที่สุด, 4 = ระดับความคิดเห็นมาก, 3 = ระดับความคิดเห็นปานกลาง, 2 = ระดับความคิดเห็นน้อย, 1 = ระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด

ส่วนที่ 3 ทศนคติต่อวัคซีนป้องกันโควิด-19 ด้านประสิทธิภาพและความปลอดภัย โดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามเลือกคำตอบที่ตรงกับตนเองมากที่สุด โดยใช้เกณฑ์การวัดระดับแบบ Likert Scale ซึ่งจะประกอบไปด้วยข้อความทั้งหมด 9 ข้อ และ 10 ข้อตามลำดับ กำหนดให้ 5 = ระดับความคิดเห็นมากที่สุด, 4 = ระดับความคิดเห็นมาก, 3 = ระดับความคิดเห็นปานกลาง, 2 = ระดับความคิดเห็นน้อย, 1 = ระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด

ส่วนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับการตัดสินใจฉีดวัคซีนป้องกันโควิด-19 โดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามเลือกคำตอบที่ตรงกับตนเองมากที่สุด โดยใช้เกณฑ์การวัดระดับแบบ Likert Scale ซึ่งประกอบไปด้วยข้อความทั้งหมด 4 ข้อ กำหนดให้ 5 = ตัดสินใจฉีดแน่นอน, 4 = มีแนวโน้มที่จะตัดสินใจฉีด, 3 = ไม่แน่ใจ, 2 = มีแนวโน้มที่จะไม่ตัดสินใจฉีด, 1 = ไม่ตัดสินใจฉีด

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1.1 ใช้ค่าร้อยละ (Percentage) และค่าความถี่ (Frequency) อธิบายตัวแปรที่มีระดับการวัดเชิงกลุ่ม ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ

1.2 ใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) อธิบายตัวแปรที่มีระดับการวัดเชิงปริมาณ ประกอบด้วย ทศนคติต่อโรคโควิด-19, ทศนคติต่อวัคซีนป้องกันโรคโควิด-19 ทั้งด้านประสิทธิภาพและด้านความปลอดภัย, และการตัดสินใจฉีดวัคซีน

2. สถิติอนุมาน (Inferential Statistics) ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

2.1 เพื่อศึกษาการตัดสินใจฉีดวัคซีนป้องกันโควิด-19 ของประชากรในจังหวัดสมุทรปราการ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ ด้านเพศ โดยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติ t-test

2.2 เพื่อศึกษาการตัดสินใจฉีดวัคซีนป้องกันโควิด-19 ของประชากรในจังหวัดสมุทรปราการ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ ด้านอายุ, ระดับการศึกษา, และอาชีพ โดยใช้การวิเคราะห์ด้วยข้อมูลสถิติ One way ANOVA และหากพบความแตกต่างจะทำการทดสอบเป็นรายคู่ด้วยสถิติ LSD เพื่อศึกษาทศนคติต่อโรคโควิด-19 ที่ส่งผลต่อการตัดสินใจฉีดวัคซีนป้องกันโควิด-19 ของประชากรในจังหวัดสมุทรปราการ โดยใช้การวิเคราะห์ด้วยข้อมูลสถิติ Multiple regression analysis (MRA)

2.3 เพื่อศึกษาทศนคติต่อวัคซีนป้องกันโรคโควิด-19 ได้แก่ ด้านประสิทธิภาพและด้านความปลอดภัย ที่ส่งผลต่อการตัดสินใจฉีดวัคซีนป้องกันโควิด-19 ของประชากรในจังหวัดสมุทรปราการ โดยใช้การวิเคราะห์ด้วยข้อมูลสถิติ Multiple regression analysis (MRA)

สรุปผลการวิจัย

1. การวิเคราะห์แบบสอบถามการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจฉีดวัคซีนป้องกันโควิด-19 ของประชากรในจังหวัดสมุทรปราการ สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1.1 ลักษณะประชากรของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีจำนวน 315 คน คิดเป็นร้อยละ 78.75 มีอายุอยู่ในช่วง 25 – 40 ปี มีจำนวน 211 คน คิดเป็นร้อยละ 52.75 การศึกษาในระดับปริญญาตรี โดยมีจำนวน 231 คน คิดเป็นร้อยละ 57.75 และประกอบอาชีพเป็นพนักงานบริษัทเอกชน โดยมีจำนวน 134 คน คิดเป็นร้อยละ 33.5

1.2 ราคาวัคซีนครบคอร์สที่ประชากรยอมรับได้หากไม่มีนโยบายฉีดวัคซีนฟรี พบว่าราคาเฉลี่ยเท่ากับ 1,999.34 บาท โดยราคาสูงสุดที่ยอมรับได้อยู่ที่ 20,000 บาท ขณะที่ราคาต่ำสุดที่ยอมรับได้อยู่ที่ 30 บาท ดังนั้น ผู้วิจัยจึงหาราคาที่คนส่วนใหญ่ตอบมากที่สุด (mode) ซึ่งพบว่าราคาที่คนส่วนใหญ่ยอมรับคือ 1,000 บาท

1.3 ประชากรจังหวัดสมุทรปราการมีทัศนคติต่อโรคโควิด-19 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.31 และค่า S.D. เท่ากับ 0.5053 และเมื่อพิจารณาข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ข้อที่ถามว่าท่านเข้าใจว่าโรคโควิด-19 มีการแพร่กระจายได้อย่างรวดเร็ว

1.4 ประชากรจังหวัดสมุทรปราการมีทัศนคติต่อวัคซีนป้องกันโควิด-19 โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.38 และค่า S.D. เท่ากับ 0.482 ขณะที่รายด้านพบว่าทัศนคติต่อประสิทธิภาพของวัคซีนป้องกันโควิด-19 โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.63 และค่า S.D. เท่ากับ 0.639 ขณะที่ทัศนคติต่อความปลอดภัยของวัคซีนป้องกันโควิด-19 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.14 และค่า S.D. เท่ากับ 0.665

1.5 พบว่าประชากรจังหวัดสมุทรปราการมีการตัดสินใจฉีดวัคซีนป้องกันโควิด-19 โดยภาพรวมมีแนวโน้มตัดสินใจที่จะฉีด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.06 และค่า S.D. เท่ากับ 0.818

2. ผลการทดสอบสมมติฐาน

2.1 ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่าการจำแนกประชากรในจังหวัดสมุทรปราการตามปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ ประกอบด้วยเพศ, อายุ, ระดับการศึกษา, และอาชีพ ที่แตกต่างกันไม่ได้ส่งผลให้การตัดสินใจฉีดวัคซีนป้องกันโควิด-19 ของประชากรจังหวัดสมุทรปราการแตกต่างกัน

2.2 ผลการทดสอบสมมติฐานจากการวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณ พบว่าตัวแปรอิสระทั้ง 3 ตัว ได้แก่ ทัศนคติต่อโรคโควิด-19, ทัศนคติต่อประสิทธิภาพของวัคซีนป้องกันโควิด-19, และทัศนคติต่อความปลอดภัยของวัคซีนป้องกันโควิด-19 ต่างมีผลต่อการตัดสินใจฉีดวัคซีนป้องกันโควิด-19 ของประชากรในจังหวัดสมุทรปราการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $P < 0.05$

ตัวแปร	R ²	a Constance	B	Std. error	β	t	P
ทัศนคติต่อโรคโควิด-19 (X ₁)	0.195	1.947	.219	.077	.135	2.853	.005*
ทัศนคติต่อประสิทธิภาพของวัคซีน ป้องกันโควิด-19 (X ₂)			.487	.060	.380	8.118	.000*
ทัศนคติต่อความปลอดภัยของวัคซีน ป้องกันโควิด-19 (X ₃)			-.191	.057	-.155	-3.382	.001*

*หมายเหตุ; R = 0.442, R² = 0.195, SEE = 0.737, F = 32.002, Sig. = 0.000, = P < 0.05

จากตารางแสดงถึงผลที่ได้จากการวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณ โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) เท่ากับ 0.442 และสามารถร่วมกันพยากรณ์ได้ร้อยละ 19.5 ซึ่งสามารถนำมาพยากรณ์ในรูปแบบสมการคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐาน ได้ดังนี้
สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$\hat{Y} = 1.947 + 0.219 (X_1) + 0.487 (X_2) - 0.191 (X_3)$$

ทั้งนี้สามารถเรียงตามลำดับผลที่มีอิทธิพลลำดับสูงสุดไปต่ำสุดได้ดังนี้ คือ ทัศนคติต่อประสิทธิภาพของวัคซีนป้องกันโควิด-19 , ทัศนคติต่อโรคโควิด-19 , และทัศนคติต่อความปลอดภัยของวัคซีนป้องกันโควิด-19

อภิปรายผล

1. ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า การจำแนกประชากรในจังหวัดสมุทรปราการตามปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ ประกอบด้วย เพศ, อายุ, ระดับการศึกษา, และอาชีพ ไม่ได้ส่งผลให้การตัดสินใจฉีดวัคซีนป้องกันโควิด-19 ของประชากรจังหวัดสมุทรปราการแตกต่างกัน

1.1. ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ของประชากรในจังหวัดสมุทรปราการที่มีเพศต่างกัน พบว่าไม่ได้ส่งผลให้การตัดสินใจฉีดวัคซีนป้องกันโควิด-19 ของประชากรจังหวัดสมุทรปราการแตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคที่รุนแรงจึงทำให้เพศไม่ได้มีผลต่อการตัดสินใจฉีดวัคซีนป้องกันโควิด-19 ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของแนวคิดของปณิตา ครองยุทธและคณะ อื่นๆ (2561) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจฉีดวัคซีนป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่ใน

ผู้สูงอายุที่ป่วยเป็นโรคเรื้อรัง อำเภวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี พบว่าปัจจัยด้านเพศที่แตกต่างกันไม่ได้ส่งผลกระทบต่อการตัดสินใจฉีดวัคซีนป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่โดยภาพรวมที่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับแนวคิดของ Nzaji M., et al. (2020) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่อง Acceptability of Vaccination Against COVID-19 Among Healthcare Workers in the Democratic Republic of the Congo ผลพบว่าปัจจัยด้านเพศที่แตกต่างกันไม่ได้ส่งผลกระทบต่อการตัดสินใจยอมรับวัคซีนป้องกันโควิด-19 ที่แตกต่างกัน

1.2. ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ของประชากรในจังหวัดสมุทรปราการที่มีอายุต่างกัน พบว่าไม่ได้ส่งผลให้การตัดสินใจฉีดวัคซีนป้องกันโควิด-19 ของประชากรจังหวัดสมุทรปราการแตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าจากสถานการณ์การแพร่ระบาดที่รุนแรงอาจทำให้การแพร่กระจายของข่าวสารค่อนข้างแพร่กระจายอย่างรวดเร็ว ทำให้การที่อายุแตกต่างกันไม่ได้ส่งผลกระทบต่อการตัดสินใจฉีดวัคซีนป้องกันโควิด-19 ของประชากรจังหวัดสมุทรปราการแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Cheuk Chi Tam และคนอื่นๆ (2020) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่อง Factors associated with decision making on COVID-19 vaccine acceptance among college students in South Carolina ผลพบว่าปัจจัยด้านอายุที่แตกต่างกันไม่ได้ส่งผลกระทบต่อการตัดสินใจยอมรับวัคซีนป้องกันโควิด-19 ที่แตกต่างกัน อย่างไรก็ตามพบว่าผลดังกล่าวขัดแย้งกับงานของมนัสนันท์ ธนวิกรานต์กุล และคนอื่นๆ (2558) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่อง การยอมรับวัคซีนป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่ตามฤดูกาลของบุคลากรทางการแพทย์ในโรงพยาบาลระดับตติยภูมิแห่งหนึ่งกรุงเทพมหานคร ผลพบว่าปัจจัยด้านอายุที่แตกต่างกันส่งผลกระทบต่อการตัดสินใจยอมรับวัคซีนป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่ตามฤดูกาลที่แตกต่างกัน

3. ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ของประชากรในจังหวัดสมุทรปราการที่มีระดับการศึกษาต่างกัน พบว่าไม่ได้ส่งผลให้การตัดสินใจฉีดวัคซีนป้องกันโควิด-19 ของประชากรจังหวัดสมุทรปราการแตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าระดับการศึกษาที่ต่างกันไม่ได้มีผลต่อการตัดสินใจฉีดวัคซีนป้องกันโควิด-19 ของประชากรจังหวัดสมุทรปราการแตกต่างกัน เนื่องจากข้อมูลข่าวสารของโรคโควิด-19 และวัคซีนป้องกันโควิด-19 มีการกระจายเป็นวงกว้าง ทั้งนี้ผลดังกล่าว สอดคล้องกับแนวคิดของ Wang J., et al (2020) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่อง Acceptance of COVID-19 Vaccination during the COVID-19 Pandemic in China ผลที่ได้พบว่าปัจจัยด้านระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน ไม่ได้ส่งผลกระทบต่อการตัดสินใจยอมรับวัคซีนป้องกันโควิด-19 ที่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับแนวคิดของ Gatwood J., et al (2021) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่อง Factors influencing likelihood of COVID-19 vaccination: A survey of Tennessee adults ผลพบว่าปัจจัยด้านระดับการศึกษาที่แตกต่างกันไม่ได้ส่งผลกระทบต่อการตัดสินใจยอมรับวัคซีนป้องกันโควิด-19 ที่แตกต่างกัน

4. ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ของประชากรในจังหวัดสมุทรปราการที่มีอาชีพต่างกัน พบว่าไม่ได้ส่งผลให้การตัดสินใจฉีดวัคซีนป้องกันโควิด-19 ของประชากรจังหวัดสมุทรปราการแตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าอาชีพที่กำหนดในแบบสอบถามอาจไม่จำเพาะมากพอ ทำให้ผลที่

ได้ไม่ต่างกัน อย่างไรก็ตามผลดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดของ Leng A., et al (2020) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่อง Individual preferences for COVID-19 vaccination in China ผลพบว่าปัจจัยด้านอาชีพที่แตกต่างกัน ไม่ได้ส่งผลต่อการตัดสินใจยอมรับวัคซีนป้องกันโควิด-19 ที่แตกต่างกัน แต่พบว่าขัดแย้งกับงานศึกษาของปณิตา ครอบงูญและคนอื่นๆ (2561) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจฉีดวัคซีนป้องกันโรค ไข้หวัดใหญ่ในผู้สูงอายุที่ป่วยเป็นโรคเรื้อรัง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี ผลพบว่าปัจจัยด้านอาชีพที่ แตกต่างกันส่งผลต่อการตัดสินใจฉีดวัคซีนป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่โดยภาพรวมที่แตกต่างกัน ซึ่งไปสอดคล้อง กับอีกการศึกษา ซึ่งเป็นงานวิจัยของ Nzaji M., et al (2020) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่อง Acceptability of Vaccination Against COVID-19 Among Healthcare Workers in the Democratic Republic of the Congo ผลพบว่าปัจจัยด้านอาชีพที่แตกต่างกันส่งผลต่อการตัดสินใจฉีดวัคซีนป้องกันโควิด-19 โดยภาพรวมที่ แตกต่างกัน

2. ผลการทดสอบสมมติฐานจากการวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณ ทศนคติต่อโรคโควิด-19, ทศนคติต่อ ประสิทธิภาพของวัคซีนป้องกันโควิด-19, และทศนคติต่อความปลอดภัยของวัคซีนป้องกันโควิด-19 ต่างมีผลต่อ การตัดสินใจฉีดวัคซีนป้องกันโควิด-19 ของประชากรในจังหวัดสมุทรปราการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $P < 0.05$

2.1. ปัจจัยด้านทศนคติต่อโรคโควิด-19 ของประชากรในจังหวัดสมุทรปราการ พบว่าส่งผลต่อการ ตัดสินใจฉีดวัคซีนป้องกันโควิด-19 ของประชากรจังหวัดสมุทรปราการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งเป็นไปตาม สมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าทศนคติต่อโรคโควิด-19 ของประชากรส่งผลต่อการตัดสินใจ ฉีดวัคซีนป้องกันโควิด-19 โดยหากประชาชนมีทศนคติต่อโรคโควิด-19 ว่ามีความรุนแรงมากจะส่งผลให้การตัดสินใจ ฉีดวัคซีนป้องกันโควิด-19 ของประชากรจังหวัดสมุทรปราการสูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานศึกษาของศิริมา เทพ สุภา และคนอื่นๆ (2559) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการเข้ารับการฉีดวัคซีนป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่ และบุคลากรของสถาบันบำราศนราดูร ผลพบว่าทศนคติและการรับรู้ความรุนแรงของโรคโควิด-19 มีผลต่อการ ตัดสินใจฉีดวัคซีนป้องกันโควิด-19 รวมถึงสอดคล้องกับการศึกษาของ Leidy Y.G., et al (2020) ที่ได้ ทำการศึกษาเรื่อง Acceptance of a COVID-19 vaccine: A multifactorial consideration ผลพบว่า ทศนคติและการรับรู้ความรุนแรงของโรคโควิด-19 มีผลต่อการตัดสินใจฉีดวัคซีนป้องกันโควิด-19 นอกจากนี้ยัง สอดคล้องกับแนวคิดของ Paul L., et al (2020) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่อง Acceptability of a COVID-19 vaccine among adults in the United States: How many people would get vaccinated และ สอดคล้องกับการศึกษาของ Jiahao Wang และคนอื่นๆ (2020) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่อง Acceptance of COVID-19 Vaccination during the COVID-19 Pandemic in China ผลพบว่าทศนคติและการรับรู้ความ รุนแรงของโรคโควิด-19 มีผลต่อการตัดสินใจฉีดวัคซีนป้องกันโควิด-19

2.2. ปัจจัยด้านทัศนคติต่อประสิทธิภาพของวัคซีนป้องกันโควิด-19 ของประชากรในจังหวัด

สมุทรปราการ พบว่าส่งผลต่อการตัดสินใจฉีดวัคซีนป้องกันโควิด-19 ของประชากรจังหวัดสมุทรปราการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าทัศนคติต่อประสิทธิภาพของวัคซีนป้องกันโควิด-19 ของประชากรส่งผลต่อการตัดสินใจฉีดวัคซีนป้องกันโควิด-19 โดยหากประชาชนมีทัศนคติในเชิงบวกต่อประสิทธิภาพของวัคซีนจะส่งผลทำให้การตัดสินใจฉีดวัคซีนสูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานศึกษาของ Yulan L. (2020) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่อง Understanding COVID-19 vaccine demand and hesitancy: A nationwide online survey in China พบว่าการรับรู้ประสิทธิภาพของวัคซีนส่งผลต่อความตั้งใจที่จะฉีดวัคซีนป้องกันโควิด-19 และสอดคล้องกับการศึกษาของ Sarah K., et al (2020) ที่ทำการศึกษาเรื่อง Factors Associated With US Adults' Likelihood of Accepting COVID-19 Vaccination ซึ่งผลพบว่าประสิทธิภาพของวัคซีนป้องกันโควิด-19 ของประชากรส่งผลต่อการตัดสินใจฉีดวัคซีนป้องกันโควิด-19 โดยหากวัคซีนมีประสิทธิภาพสูงจะยังมีแนวโน้มตัดสินใจฉีดสูงขึ้น

2.3. ปัจจัยด้านทัศนคติต่อความปลอดภัยของวัคซีนป้องกันโควิด-19 ของประชากรในจังหวัด

สมุทรปราการ พบว่าส่งผลต่อการตัดสินใจฉีดวัคซีนป้องกันโควิด-19 ของประชากรจังหวัดสมุทรปราการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าทัศนคติต่อความปลอดภัยของวัคซีนป้องกันโควิด-19 ของประชากรส่งผลต่อการตัดสินใจฉีดวัคซีนป้องกันโควิด-19 โดยหากประชาชนมีทัศนคติในเชิงลบต่อประสิทธิภาพของวัคซีนจะส่งผลทำให้การตัดสินใจฉีดวัคซีนลดลง ซึ่งสอดคล้องกับงานศึกษาของ Robert M.K. และ Milstein A. (2021) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่อง Influence of a COVID-19 vaccine's effectiveness and safety profile on vaccination acceptance ผลพบว่าความปลอดภัยของวัคซีนป้องกันโควิด-19 ส่งผลต่อการตัดสินใจฉีดวัคซีนป้องกันโควิด-19 โดยหากพบว่าวัคซีนมีผลข้างเคียงที่รุนแรงจะทำให้มีแนวโน้มในการไม่ตัดสินใจฉีดวัคซีน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Leng A., et al (2020) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่อง Individual preferences for COVID-19 vaccination in China ผลพบว่าความปลอดภัยของวัคซีนป้องกันโควิด-19 ส่งผลต่อการตัดสินใจฉีดวัคซีนป้องกันโควิด-19 เช่นเดียวกัน

ข้อเสนอแนะที่ได้จากงานวิจัย

จากผลวิจัยครั้งนี้ มีข้อเสนอแนะในการวิจัยเพื่อเป็นประโยชน์แก่องค์กรที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. ด้านทัศนคติต่อประสิทธิภาพวัคซีน ถือเป็นด้านที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจฉีดวัคซีนป้องกันโควิด-19 ของประชากรในจังหวัดสมุทรปราการมากที่สุด ดังนั้นทางสาธารณสุขจังหวัดสมุทรปราการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จึงควรมีการรณรงค์ให้ความรู้เรื่องประสิทธิภาพของวัคซีนป้องกันโควิด-19 มากขึ้น โดยมุ่งเน้นให้ประชากรเข้าใจถึงความสำคัญของการฉีดวัคซีนที่ช่วยในการลดอัตราการเสียชีวิตจากโรคโควิด-19 รวมถึงช่วยให้แม้จะได้รับเชื้อแต่ความรุนแรงของโรคจะไม่รุนแรงจนเป็นอันตรายถึงชีวิต และบุคลากรทางการแพทย์ควรเป็น

ผู้ให้ข้อมูลแนะนำประสิทธิภาพของวัคซีนเพราะจะช่วยทำให้ประชาชนในจังหวัดสมุทรปราการตัดสินใจฉีดวัคซีนป้องกันโรคโควิด-19 เพิ่มสูงขึ้น

2. ด้านทัศนคติต่อโรคโควิด-19 ถือเป็นด้านที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจฉีดวัคซีนป้องกันโควิด-19 ของประชากรในจังหวัดสมุทรปราการรองลงมา ทั้งนี้จากการศึกษาพบว่าประชากรส่วนใหญ่มีความเข้าใจเป็นอย่างดีถึงการแพร่กระจายเชื้อที่รวดเร็ว แต่กลับพบว่าทัศนคติต่อโรคโควิด-19 รายข้อที่ได้ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ความเชื่อที่ว่าตนเองหรือคนใกล้ชิดมีโอกาสที่จะเกิดโรคโควิด-19 จากผลดังกล่าวทำให้เห็นว่าประชาชนบางส่วนยังไม่รับรู้ถึงความเสี่ยงของตนต่อโอกาสที่จะเป็นผู้ติดเชื้อ ดังนั้นทางสาธารณสุขจังหวัดสมุทรปราการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จึงควรจัดกิจกรรมที่ให้ความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับโรคโควิด-19 เพื่อให้ประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจถึงความรุนแรงของโรคโควิด-19 ซึ่งถือเป็นปัญหาสุขภาพที่สำคัญ รวมถึงให้ประชาชนตระหนักถึงความเสี่ยงของตนต่อโอกาสที่จะเป็นผู้ติดเชื้อ เนื่องจากเชื่อที่ยังคงมีการแพร่กระจายอย่างรวดเร็วและต่อเนื่อง

3. ด้านทัศนคติต่อความปลอดภัยของวัคซีนถือเป็นอีกหนึ่งด้านที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจฉีดวัคซีนป้องกันโควิด-19 ของประชากรในจังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งพบว่าปัจจัยด้านนี้จะแปรผกผันกับการตัดสินใจฉีดวัคซีนป้องกันโควิด-19 ของประชากรในจังหวัดสมุทรปราการ ดังนั้นทางสาธารณสุขจังหวัดสมุทรปราการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จึงควรให้ความรู้กับประชาชนเกี่ยวกับผลข้างเคียงของวัคซีนที่อาจจะได้รับและควรให้ประชาชนทุกคนเข้าใจว่าบุคคลใดที่ถือเป็นกลุ่มเสี่ยงในการรับวัคซีน รวมถึงควรมีการจัดทำและประชาสัมพันธ์ช่องทางการให้ข้อมูลเรื่องความปลอดภัยของวัคซีนที่ถูกต้องซึ่งได้รับการยืนยันจากทางการแพทย์

4. การตัดสินใจฉีดวัคซีนป้องกันโควิด-19 ของประชากรในจังหวัดสมุทรปราการ จากการศึกษพบว่าประชากรส่วนใหญ่จะตัดสินใจฉีดวัคซีนป้องกันโควิด-19 หากมีนโยบายให้ฉีดวัคซีนฟรี ดังนั้นจึงควรมีการจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนให้ประชากรได้รับวัคซีนป้องกันโควิด-19 ฟรีและควรมีการกระจายวัคซีนอย่างทั่วถึงให้ประชาชนทุกคน อย่างไรก็ตามหากไม่สามารถมีนโยบายวัคซีนฟรีได้อย่างทั่วถึง พบว่าราคาวัคซีนครบคอร์สที่ประชากรยอมรับได้เฉลี่ยเท่ากับ 1,999.34 บาท โดยราคาที่คนส่วนใหญ่ตอบมากที่สุด คือ 1,000 บาท ดังนั้นจึงควรจัดหาวัคซีนที่มีราคาอยู่ในช่วงดังกล่าว หรือควรมีการสนับสนุนเพื่อให้ประชากรสามารถเข้าถึงวัคซีนภายในราคาดังกล่าว

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษากลุ่มตัวอย่างในพื้นที่อื่นๆเพิ่มเติม เพื่อให้สามารถทราบถึงการตัดสินใจฉีดวัคซีนป้องกันโควิด-19 ของประชากรในพื้นที่ต่างๆของประเทศไทย เพื่อให้สามารถทราบถึงปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจฉีดวัคซีนป้องกันโควิด-19 ของประชากรของประเทศในภาพรวม

2. ควรเพิ่มตัวแปรอิสระในการศึกษาเพิ่มเติม เช่น ด้านราคา, ด้านนโยบายของรัฐบาลในการกระตุ้นให้ฉีดวัคซีน, ด้านชนิดของวัคซีน, ด้านการเข้าถึงวัคซีนของประชากร เป็นต้น

3. ควรเพิ่มเครื่องมือในการศึกษาวิจัยให้กว้างขึ้น นอกเหนือจากแบบสอบถาม เช่น การสัมภาษณ์ เป็นต้น เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นเชิงคุณภาพมากขึ้น

บรรณานุกรม

- ปณิตา ครอบงุมทศ, จินดา คำแก้ว, ปฐวี สารระติ, และวิรินรัตน์ สุขรี. (2561). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจฉีดวัคซีนป้องกันโรคไขหวัดใหญ่ในผู้สูงอายุที่ป่วยเป็นโรคเรื้อรัง
อำเภอวารินชำราบจังหวัดอุบลราชธานี (สารนิพนธ์ ปริญญาโทบริหารบัณฑิต). อุบลราชธานี:
วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดอุบลราชธานี
- มนัสนันท์ ธนวิกรานต์กุล, นวรัตน์ สุวรรณผ่อง, มธุรสทิพย์ มงคลกุล, และนพพร โทวีธีระกุล. (2559).
การยอมรับวัคซีนป้องกันโรคไขหวัดใหญ่ตามฤดูกาลของบุคลากรทางการแพทย์ในโรงพยาบาลระดับ
ตติยภูมิแห่งหนึ่งกรุงเทพมหานคร. วชิรสารการพยาบาล, 17(2), 15-29.
- ศิริมา เทพสุภา, นรกมล ไหมทอง, สโรบล ธนะคำดี, วราภรณ์ เทียนทอง, จริญญา แสงสัจจา,
และสุรศักดิ์ วิบูลชุตติกุล. (2559). ปัจจัยที่มีผลต่อการเข้ารับการฉีดวัคซีนป้องกันโรค
ไขหวัดใหญ่และบุคลากรของสถาบันบำราศนราดูร. วารสารบำราศนราดูร, 10(2), 94-115.
- สวิตตา จังโหลนราช , ชิชณุ พันธุ์เจริญ , กรกมล รุกขพันธ์. (2562). ปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับ
วัคซีนไขหวัดออกของผู้ป่วยที่มาใช้บริการที่โรงพยาบาลแห่งหนึ่งในจังหวัดยะลา. วารสาร
เภสัชกรรมไทย, 12(1), 164-171.
- Czajka H., Czajka S., Bitas P., Patka P., Jedrusik S., & Czapkiewicz A. (2020). Who or What
Influences the Individuals' Decision-Making Process Regarding Vaccinations?.
International Journal of Environmental Research and Public Health. 17(12),4461.
doi: <https://doi.org/10.3390/ijerph17124461>
- Forster A.S., Rockliffe L., Chorley A.J., Marlow L.A., Bedford H., Smith S.G., et al. (2016).
A qualitative systematic review of factors influencing parents' vaccination
decision-making in the United Kingdom. SSM - Population Health. 2, 603-612.
doi: <https://doi.org/10.1016/j.ssmph.2016.07.005>
- García, L.Y., & Cerda, A.A. (2020). Acceptance of a COVID-19 vaccine: A multifactorial
consideration. Vaccine journal. 38(48), 7587. doi: 10.1016/j.vaccine.2020.10.026
- Gatwood J., McKnight M., Fiscus M., Hohmeier K.C., & Chisholm-Burns M. (2021).
Factors influencing likelihood of COVID-19 vaccination: A survey of Tennessee adults.
Am J Health Syst Pharm. doi: 10.1093/ajhp/zxab099.

- Kaplan R.M., & Milstein A. (2021). Influence of a COVID-19 vaccine's effectiveness and safety profile on vaccination acceptance. *Proceedings of the National Academy of Sciences*, 118(10), e2021726118. doi:10.1073/pnas.2021726118
- Kreps S., Prasad S., Brownstein J.S., Hswen Y., Garibaldi B.T., Zhang B., et al. (2020). Factors Associated with US Adults' Likelihood of Accepting COVID-19 Vaccination. *JAMA Network Open*. 3(10), e2025594. doi:10.1001/jamanetworkopen.2020.25594
- Leng A., Maitland E., Wang S., Nicholas S., Liu R., & Wang J. (2020) Individual preferences for COVID-19 vaccination in China. *Vaccine journal*, 39(2), 247-254. doi: <https://doi.org/10.1016/j.vaccine.2020.12.009>
- Nzaji M., Ngombe L., Mwamba G., Ndala B., Miema M.J., Lungoyo L.C., et al. (2020). Acceptability of Vaccination Against COVID-19 Among Healthcare Workers in the Democratic Republic of the Congo. *Pragmatic and Observational Research journal*. 11, 103-109. doi: <https://doi.org/10.2147/POR.S271096>
- Paul L., Michael L., & Mira L. (2020). Acceptability of a COVID-19 vaccine among adults in the United States: How many people would get vaccinated. *Vaccine journal*, 38(42), 6500-6507. doi: <https://doi.org/10.1016/j.vaccine.2020.08.043>.
- Tam C.C., Qiao S., & Li X. (2020). Factors associated with decision making on COVID-19 vaccine acceptance among college students in South Carolina. *medRxiv*. doi:10.1101/2020.12.03.20243543
- Wang J., Jing R., Lai X., Zhang H., Lyu Y., Fang H., et al (2020). Acceptance of COVID-19 Vaccination during the COVID-19 Pandemic in China. *Vaccines*. 8(3), 842 doi:10.3390/vaccines8030482